

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1992-1993

28 FEBRUARI 1994

ONTWERP VAN DECREET

betreffende het georganiseerd vrijwilligerswerk in de welzijns- en gezondheidssector

VERSLAG

namens de Commissie voor Welzijn en Gezondheid
uitgebracht door de heer L. Goutry

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer M. Olivier.

Vaste leden : mevrouw S. Creyf, mevrouw T. Merckx-Van Goey
en de heren M. Olivier, B. Vandendriessche en H. Van Wambeke ;
de heer L. Hancké, mevrouw L. Maximus en de heren G. Swennen
en J. Van der Sande ;

de heren G. Anthuenis, E. Flamant en A. Van Aperen ;

de heer K. Van Overmeire ;

de heer E. Van Vaerenbergh ;

de heer M. Maertens.

Plaatsvervangers :

de heren A. Arts, H. Brouns en L. Goutry, mevrouw A. Leysen
en de heer J. Vandeurzen ;

de heren F. Dielens, R. Landuyt, M. Logist en J. Peeters ;

de heren E. De Groot en J. Devolder en mevrouw A. Gijsbrechts-
Horckmans ;

de heer R. Bosman ;

de heer H. Lauwers ;

mevrouw M. Aelvoet.

Zie :

449 (1993-1994)

— Nr. 1 : Ontwerp van decreet

— Nrs. 2 en 3 : Amendementen

De Commissie voor Welzijn en Gezondheid behandelde het ontwerp van decreet betreffende het georganiseerd vrijwilligerswerk in de welzijn- en gezondheidssector op 14 en 25 januari en op 9 februari 1994.

1. ALGEMENE BESPREKING

A. Toelichting door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

Ondanks allerlei maatschappelijke ontwikkelingen zijn er in Vlaanderen nog wel degelijk personen te vinden die zich belangeloos en onbezoldigd in hun vrije tijd willen inzetten voor anderen, voor een bepaald doel. Het vrijwilligerswerk leeft en het is zelfs nog meer dan voorheen een zeer bewuste keuze van de beoefenaars.

Hun aantal wordt op 15 % van de volwassen bevolking geraamd. Het zijn mensen die een deel van hun beschikbare tijd willen besteden aan een nuttige taak in de samenleving, waarvoor in geen professionele werking voorzien is.

Het belang van vrijwilligersorganisaties die de vrijwilligers zo efficiënt mogelijk moeten helpen inzetten, is essentieel. Er zal wellicht actiever dan voorheen appel moeten worden gedaan op de vrijwillige inzet, omdat er uiteraard verschillende zinvolle vrijetijdsbestedingen als alternatief bestaan. De vrijwilligersorganisaties hebben op dat vlak een sensibiliserende opdracht.

De vrijwilligers worden steeds meer met complexe maatschappelijke ontwikkelingen geconfronteerd. Zij kunnen niet onvoorbereid hun taak opnemen. Ook hier ligt een opdracht voor de vrijwilligersorganisaties die moeten instaan voor opleiding en vorming.

Het is uiteraard niet de bedoeling vrijwilligerswerk op het niveau te brengen van professionelen of hen gelijksoortige taken te laten vervullen. Vrijwilligers kunnen activiteiten uitoefenen waarvoor professionelen geen tijd hebben door de werkdruk, of kunnen domeinen verkennen waarvoor tot nu toe nog geen dienst- of hulpverlening georganiseerd werd. Zij vormen een ondersteuning voor de professionelen. Zij voegen een meerwaarde toe aan de dienstverlening. Heel wat welzijnsvoorzieningen zijn gegroeid uit experimenten en innoverende projecten. Vrijwilligerswerk heeft zijn eigen waarde en is net zoals het professionele werk onmisbaar voor de welzijns- en gezondheidszorg. Het is dus complementair.

Het vrijwilligerswerk is en blijft ook per definitie onbezoldigd. Dit belet niet dat vrijwilligers voor bewezen onkosten een vergoeding krijgen. De overheid en de bijdragen van de gebruikers moeten die kosten kunnen vergoeden.

De vrijwilligers zijn reeds lang vragende partij voor een statuut. Een statuut is een vorm van waardering voor hun werk, maar ook een zekere bescherming ten opzichte van bepaalde vragen gesteld door de organisaties of de cliënten zelf.

Het ontwerp van decreet regelt in hoofdzaak het statuut van de vrijwilliger in het autonome vrijwilligerswerk. Dat zijn de activiteiten van een organisatie die haar doelstellingen hoofdzakelijk met vrijwilligers wil realiseren.

Om de individuele vrijheid van iedere vrijwilliger maximaal te kunnen respecteren en ook de eigenheid van iedere orga-

nisatie niet aan banden te leggen, is geopteerd voor de formule van de overeenkomst.

Het ontwerp van decreet bepaalt enkel de elementen die minimaal vooraf geregeld moeten worden tussen de vrijwilliger en de organisatie waarbij hij wil aansluiten. Buiten onthaal en opleiding zijn dat de tijdsbesteding, de aard van de activiteiten, de omgeving waar de activiteiten plaatsvinden, de verzekering, de inspraak in de organisatie, de contacten met andere vrijwilligers, de bemiddeling ingeval van conflicten met de gebruiker, de onkostenvergoeding.. Die overeenkomst schept dus de nodige rechtszekerheid voor de vrijwilliger.

Daarenboven moet iedere organisatie zichzelf, de vrijwilliger en de cliënt verzekeren tegen allerlei risico's.

Via subsidiëring wens ik het vrijwilligerswerk aan te moedigen en in het bijzonder vernieuwende en experimentele projecten kansen te geven. Via de formule van een overeenkomst kan ik bepaalde segmenten van het vrijwilligerswerk stimuleren. De regering kan richtlijnen uitvaardigen die de prioriteiten in de subsidiëring mee helpen bepalen. De subsidie zal vooral de specifieke werkingskosten en de premie voor de verzekeringen dekken.

Het ontwerp van decreet legt ook de basis voor een reglementering van het ingebouwde vrijwilligerswerk. De concrete uitwerking zal gebeuren via de geëigende kanalen. Het ingebouwde vrijwilligerswerk kan ook gesubsidieerd worden. De vrijwilliger zal dus dezelfde rechten en plichten hebben als hij aangesloten is bij een autonome of een ingebouwde vrijwilligersorganisatie.

Het voorontwerp van decreet werd voor advies voorgelegd aan de SERV en aan de Raad van State. De SERV houdt een pleidooi voor een algemene regeling van het statuut van de vrijwilliger, ongeacht of hij al of niet aangesloten is bij een vrijwilligersorganisatie. Dat statuut zou volgens de SERV onder meer de verzekering inzake burgerlijke aansprakelijkheid en de inspraak op de plaats van de activiteit moeten regelen. Die regeling maakt echter deel uit van de privaatrechterlijke verhouding met de werkgever, geregeld via het burgerlijk recht. Dit is een materie die behoort tot de federale bevoegdheid. Het voorliggend ontwerp van decreet blijft daarentegen binnen de bevoegdheid van de gemeenschappen.

Een mogelijke uitweg om die aangelegenheid te regelen binnen de bevoegdheden van art.59 bis van de grondwet zou erin bestaan het „vrijwilligerswerk” als „welzijnszorg” te beschouwen en als dusdanig te reglementeren.

Dat zou dan wel betekenen dat elke vrijwillige inzet in gelijk welke omstandigheid onderworpen zou zijn aan regels. Dat zou de vrijheid van de burger die zich in zijn vrije tijd belangeloos inzet voor personen of organisaties, sterk beknotten. Hoe dit controleren en ontduikingen voorkomen ? Een algemene regeling van het vrijwilligerswerk zou spontane vormen van inzet en solidariteit afremmen en is dus te verwerpen. Ik blijf derhalve trouw aan mijn initiële optie om enkel het georganiseerd vrijwilligerswerk te reglementeren en hierbinnen de positie van de vrijwilliger te beschermen.

De SERV is van oordeel dat het afsluiten van een overeenkomst het vrijwilligerswerk afremt. Het vrijwilligerswerk in georganiseerd verband gebeurt op vrijwillige basis, doch kan mijns inziens niet vrijblijvend zijn. Concrete werkafspraken kunnen heel soepel geregeld worden, individueel en inspelend op de specificiteit van de omgeving. Er moeten evenwel

een minimum aantal elementen vastgelegd worden, zowel in het belang van de vrijwilliger (verzekering, opleiding, afspraak, ...) als van de organisatie (zekerheid) en van de hulpvrager die vaak afhankelijk is van de inzet van de vrijwilliger. De overeenkomst waarin minimaal een aantal zaken geregeld worden, is volgens mij hiervoor de aangewezen formule.

SERV vindt tot slot dat het statuut van de vrijwilliger en de erkenningsvoorwaarden voor de organisaties moeten gescheiden worden. Het statuut van de vrijwilliger kan echter in het concept dat ik voorsta, moeilijk gescheiden worden van de andere erkenningsvoorwaarden van de vrijwilligersorganisatie, omdat de bescherming van de vrijwilliger geregeld wordt door het opleggen van verplichtingen aan de vrijwilligersorganisatie die een erkenning aanvraagt.

De Raad van State verleende in tweede orde een advies waarvan de opmerkingen in hoofdzaak slaan op het volgende : de discretionaire versus gebonden, bevoegdheid van de regering om vrijwilligersorganisaties te erkennen en te subsidiëren ; de verduidelijking van bepaalde criteria.

Men kan op de opmerking van de Raad van State repliceren dat een organisatie die voldoet aan de vooropgestelde erkenningsvoorwaarden , „recht” heeft op een erkenning. De tekst in hoofdstuk 11, afdeling 1 van het voorontwerp van decreet werd op dit vlak affirmatiever geformuleerd (zie art. 4 en art. 11 van het ontwerp van decreet).

Erkenning en subsidiëring moeten evenwel van elkaar onderscheiden worden. Een erkenning geeft niet automatisch een recht op subsidiëring. Dat principe geldt bijvoorbeeld nu reeds in het decreet houdende erkenning van adoptiediensten, het decreet betreffende de erkenning van huwelijksbemiddelaars en in het decreet inzake bejaardenvoorzieningen. De erkenning heeft tot doel de kwaliteit van het aanbod te bewaken en bevestigt het bonafide karakter van een instelling of dienst. Dit biedt ongetwijfeld voordelen t.a.v. de gebruikers of cliënten.

Via de subsidiëring kan de overheid bepaalde initiatieven stimuleren en een appel doen op organisaties (privé en publiek) om in te spelen op haar beleidsprioriteiten. Uit de opsomming van de elementen die in de overeenkomst geregeld moeten worden, kunnen de criteria afgeleid worden die van belang zijn bij de subsidiëring. Het gaat met name over de aard der activiteiten, het aantal vrijwilligers, de continuïteit van de service, andere financieringsbronnen, het eventuele ondersteuningsteam.

Willekeur moet uiteraard uitgesloten worden. Daarom kan de Vlaamse regering overeenkomstig artikel 13 § 2 van het ontwerp van decreet die prioriteiten verduidelijken en criteria aangeven voor de berekening en de bepaling van de grootte van de subsidiëring. Die criteria worden niet in het decreet ingeschreven om te kunnen inspelen op bijzondere omstandigheden en om uit de praktijk, na evaluatie, conclusies te kunnen trekken.

Een directe koppeling van erkenning aan subsidiëring is budgettair niet beheersbaar in een sector waar een onvolledig beeld is van het aantal mogelijk gegadigden. Daarom wordt voorgesteld de formulering van het voorontwerp ongewijzigd te laten (zie art. 13 § 1 van het ontwerp).

Op vraag van de Raad van State zal het toepassingsgebied van het decreet ter aanvulling van de definitie in artikel 2, 1° nader worden omschreven in artikel 4. Het wordt duidelijk beperkt tot de welzijns- en gezondheidssector.

De Raad van State stelde eveneens vragen omtrent de rol van de OCMW's bij de organisatie van vrijwilligerswerk. De bedoeling van artikel 5 van het ontwerpdecreet is dat ondergeschikte besturen zoals gemeenten en OCMW een vrijwilligerswerking kunnen uitbouwen en laten erkennen, ook al realiseren die instellingen hun doelstellingen hoofdzakelijk met professionelen. De vrijwilligerswerking is te beschouwen als een specifieke activiteit binnen een bestuur. Het kan als autonoom vrijwilligerswerk beschouwd worden indien de activiteit niet uitgevoerd wordt binnen het kader van een eigen voorziening (te verstaan als instelling, dienst, centrum, .), maar open staat voor een ruimer publiek. Vrijwilligerswerk georganiseerd vanuit een OCMW-rusthuis en actief binnen die voorziening moet als ingebouwd vrijwilligerswerk gedefinieerd worden en valt onder toepassing van hoofdstuk 111.

Een vrijwilligersdienst voor thuisopvang is bijvoorbeeld wel autonoom vrijwilligerswerk. In het voorontwerp werd de term „vereniging” gebruikt om de dienst voor vrijwilligerswerking aan te duiden. Aangezien die term in de gemeentewet en OCMW-wet een specifieke betekenis heeft (vereniging tussen OCMW's, intercommunales) die hier niet bedoeld wordt, zal het vervangen worden door de woorden „specifieke dienst”.

De Raad van State pleit voor een gelijkwaardige regeling voor het autonome en ingebouwde vrijwilligerswerk. Het ontwerp van decreet regelt vooral het autonome vrijwilligerswerk, maar legt ook de basis voor het ingebouwde vrijwilligerswerk (hoofdstuk 111). De gelijkwaardige behandeling is verzekerd voor wat de verzekering betreft en alle elementen die in de overeenkomst met de autonome organisaties afgesproken kunnen worden.

De Raad van State wenste tot slot de definities te verfijnen en het onderscheid tussen autonoom en ingebouwd vrijwilligerswerk af te laten hangen van de plaats waar de activiteiten plaatsvinden. Het autonome vrijwilligerswerk onderscheidt zich echter niet enkel van het ingebouwde vrijwilligerswerk doordat de activiteiten van de organisatie extern elders plaatsvinden dan waar de vrijwilliger wordt ingezet. Autonome vrijwilligersorganisaties kunnen ook vrijwilligers inzetten voor hun eigen dienst of organisatie (b.v. vrijwilligersorganisatie voor het inzamelen van goederen, voor het verlenen van informatie via de telefoon, .). Het essentiële voor een autonome vrijwilligersorganisatie is dat ze haar doelstellingen hoofdzakelijk met vrijwilligers realiseert, ongeacht waar die ingezet worden.

De definitie, zoals vermeld in artikel 2, 3° en 4° van het voorontwerp is dan ook ongewijzigd behouden in het ontwerp van decreet.

Het basisconcept zoals verwoord in het voorontwerp is dus bewaard gebleven. De tekst is op basis van de adviezen van de SERV en de Raad van State verduidelijkt, wat de doorzichtigheid van de bedoelingen van de decreetgever zeker ten goede komt.

B. Vragen en opmerkingen van de leden, met antwoord van mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

Een lid wijst erop dat zijn fractie zich terugvindt in de principes die de minister in haar toelichting uiteengezet heeft. Hij vraagt of de commissie eventueel inzage kan krijgen in de uitvoeringsbesluiten, zoals dat het geval was voor het VIPA-decreet.

Verschillende leden zijn het erover eens dat het ontwerp van decreet beantwoordt aan een zeer dringende behoefte. Een aantal van hen meent dat de commissie toch de tijd moet krijgen om de verschillende vrijwilligersorganisaties te raadplegen. Voormelde leden willen weten welke vrijwilligersorganisaties in dit ontwerp aan bod komen. Ze hebben immers de indruk dat het ontwerp van decreet op maat van de autonome organisaties gesneden is. Een ander lid vraagt zich af of de bestaande initiatieven niet in de kou zullen blijven staan. De minister stemt ermee in de nodige tijd te nemen om dit decreet waar mogelijk te verbeteren. Ze wijst erop dat er nog volop overleg gepleegd wordt met verschillende organisaties. Ter uitvoering van dit decreet zal er één uitvoeringsbesluit uitgevaardigd worden. Na 1 februari wordt de laatste hand gelegd aan het besluit. Dan zal de minister het besluit aan de commissie ter beschikking stellen.

De minister ontkent dat het ontwerp van decreet op maat gesneden is van bepaalde soorten organisaties. Van bij het begin werden het Platform voor Voluntariaat en de Vereniging voor Vlaamse Steden en Gemeenten geconsulteerd. Het Platform omvat bijna alle organisaties die met vrijwilligerswerk te maken hebben. Dat zijn geen zuilgebonden organisaties.

Het gaat noodzakelijkerwijze om organisaties in de welzijnssector. Op alle vrijwilligersorganisaties die nu onder de facultatieve toelagen vallen, is dit decreet van toepassing. De Kindertelefoon is een perfect voorbeeld van een organisatie die in aanmerking komt. In het kader van RISO's kunnen ook vrijwilligers tewerkgesteld worden als het initiatief uitgaat van een autonome organisatie. Indien het vrijwillige diensten zijn van werknemers bij een RISO zelf, dan gaat het om ingebouwd vrijwilligerswerk.

Volgens een lid dreigt het decreet zijn doel voorbij te schieten, nl. een statuut voor alle vrijwilligers. Een federale wetgeving die de verzekering van alle vrijwilligers verplicht, is perfect mogelijk, aldus een lid. Eventuele problemen inzake de afbakening van het toepassingsgebied zouden op die manier vermeden worden.

Ook andere leden wijzen erop dat alle vormen van vrijwilligerswerk in alle sectoren een uniform statuut moeten krijgen. Een lid vraagt de minister of zij in haar hoedanigheid van minister van Financiën op een gelijksoortige regeling kan aandringen bij de andere Vlaamse ministers. Hij vindt het echter gevaarlijk over „statuut” te spreken. Statuut heeft in de arbeidsreglementering een welomschreven betekenis, die duidelijk onderscheiden moet worden van wat hier bedoeld wordt.

Het decreet is tot stand gekomen omdat de basis om beveiliging vroeg, aldus de minister. De vrijwilligers moeten gevrijwaard worden van bepaalde verantwoordelijkheden die te zwaar wegen. Als er geen specifieke verzekering of een contract is, lopen zowel de vrijwilliger als de organisatie die vrijwilligerswerk aanbiedt, vrij grote risico's. Het vrijwilligerswerk heeft dringend een vorm van erkenning nodig. Bepaalde vrijwilligersorganisaties werden al door de arbeidsrechtbank veroordeeld omdat zij mensen 'tewerkstelden'. Een rechter van de arbeidsrechtbank zelf heeft bij de minister aangedrongen op een officiële erkenning van het vrijwilligerswerk.

vanuit het autonome vrijwilligerswerk, maar geeft ook een aanzet voor het ingebouwde vrijwilligerswerk. Als decreetgever is de bevoegdheid van de minister beperkt tot welzijn en gezondheid. Met de artikelen 7 en 13 als basis moeten de andere Vlaamse ministers een gelijksoortig initiatief nemen voor het ingebouwd vrijwilligerswerk.

Het woord statuut heeft de minister met opzet niet in de tekst van het ontwerp van decreet gebruikt. Wil men de erkenning in een juridisch systeem inkleden, dan zit men op het domein van de federale overheid. Al 15 jaar wordt een federaal initiatief gevraagd. De minister wil nu niet langer wachten en het vrijwilligerswerk binnen haar bevoegdheid regelen.

De begroting voor dit decreet die geschat wordt op 15 miljoen, roept bij verschillende leden vragen op. Waarop is die 15 miljoen gebaseerd ? Krijgt men de garantie dat die begroting dynamisch kan evolueren ?

15 miljoen is inderdaad niet veel. Men moet met een bedrag starten en de middelen zijn beperkt. Dat bedrag kan wat groeien door inkrimping van het budget voor niet-facultatieve toelagen. De minister meent dat dit decreet in zijn uitvoering moet groeien. Artikel 15 biedt de regering de mogelijkheid om eventuele budgettaire noden in de toekomst in te vullen. De minister wenst evenwel te benadrukken dat het niet de bedoeling van dit decreet is alles en nog wat te financieren. Het decreet beoogt in eerste instantie de bescherming, zowel van de vrijwilliger als van de vrijwilligersorganisatie. Als een organisatie de verzekering niet kan betalen, is het niet uitgesloten dat zij daarvoor een subsidie krijgt. De meeste vrijwilligers zijn nu al verzekerd. Het decreet wil de bestaande toestand regelen.

Een paar leden denken dat het decreet valse verwachtingen doet ontstaan inzake subsidiëring.

Subsidiëring is niet het uitgangspunt van het decreet, beklemtoont de minister. Het decreet regelt de bescherming van de vrijwilliger, niet de subsidiëring van de organisaties. Als een organisatie een overeenkomst heeft, kan zij kleine subsidies krijgen, maar die subsidies worden niet toegekend o.b.v. de wensen van die organisatie. De minister zou de 15 miljoen niet schrappen, zoals sommige commissieleden suggeren, omdat ze toch een incentive zijn voor het vrijwilligerswerk.

Volgens welke criteria zullen de middelen over de verschillende organisaties verdeeld worden ?

De minister verwijst daarvoor naar de regels van dit decreet en van het uitvoeringsbesluit. Een organisatie die door de regering erkend is, die type-contract(en) met de elementen beschreven in artikel 7 kan voorleggen, sluit een overeenkomst met de regering waarin alle in artikel 13 opgesomde aspecten opgenomen worden. Als de regering eenmaal een zicht heeft op het aantal overeenkomsten, zal ze de prioriteiten voor de subsidies vastleggen.

Volgens het uitvoeringsbesluit zal de bevoegde minister om de vier jaar aan de regering en aan de Vlaamse Raad een beleidsnota met de krachtlijnen van het beleid moeten voorleggen. Ten slotte zal een consultatief orgaan permanent het beleid evalueren en zijn bevindingen aan de bevoegde minister doorgeven.

de facultatieve toelagen moeten eerst alle erkenningen binnen zijn. Daarna moeten de beschikbare middelen verdeeld worden. Organisaties die het moeilijk hebben kunnen steun krijgen. De evaluatie zal daarbij een belangrijke rol spelen. De minister is bereid met de commissie van gedachten te wisselen over de prioriteiten als de erkenningsaanvragen ingediend zijn. De minister herhaalt dat het doel van dit decreet de bescherming van de vrijwilliger is en niet de subsidiëring van de organisaties.

Zal het consultatieve orgaan pluralistisch samengesteld zijn ? De minister onderstreept dat zij altijd kiest voor pluralistische samenstelling. Het consultatief orgaan zal bestaan uit mensen van de organisaties, de administratie en de universiteiten ; zij vertegenwoordigen de ervaring, het beleid en de wetenschap.

Artikel 18 van het decreet wil artikel 16 van het decreet op het algemeen welzijnswerk schrappen. Een paar leden volgen het standpunt van de Hoge Raad Algemeen Welzijnswerk die de schrapping afraadt. Artikel 16 vermijdt volgens hen juist dubbele subsidiëring. Welke motivering ligt aan de basis van de schrapping ? In het algemeen zijn trouwens verschillende leden bevreesd voor dubbele subsidiëring.

Dubbele subsidiëring is volgens de minister volledig uitgesloten. Artikel 14 bepaalt dat de subsidie in geen geval toegekend wordt „indien voor de in artikel 13 § 1, 1° bedoelde activiteiten reeds subsidies worden verleend met toepassing van enige andere wettelijke, decretale of verordenende bepaling”. De overeenkomst met de organisatie is in dat verband essentieel.

Artikel 16 van het decreet op het algemeen welzijnswerk kan volgens de minister geschrapt worden, omdat voorliggend decreet elk autonoom vrijwilligerswerk regelt. Een lid vraagt of de schrapping niet voorbarig is aangezien de uitvoeringsbesluiten op het decreet algemeen welzijnswerk nog niet uitgevaardigd zijn. Wordt door die schrapping ook niet alleen het algemeen welzijnswerk geïsoleerd ? De minister ontkent dit ten stelligste. Het is enkel de bedoeling een dubbel circuit van aanvragen voor erkenning en subsidiëring te voorkomen.

De onkostenvergoeding kan men beter weglaten uit dit decreet, aldus een lid. Waar ligt immers de grens met een bepaalde vorm van bezoldiging ? Door de administratieve rompslomp en de controle die de onvermijdbare gevolgen van die onkostenvergoedingen zijn, zal men de begroting van 15 miljoen overschrijden. Het belangrijkste doel van dit decreet moet volgens hem de verzekering voor de burgerlijke aansprakelijkheid zijn. De teruggang van het vrijwillig engagement loopt z.i. parallel met de subsidiëring van de ondersteuning.

De onkostenvergoeding kan volgens de minister geen probleem zijn. Artikel 10 van het decreet vermeldt uitdrukkelijk dat het nooit om enige vergoeding of bezoldiging kan gaan. De minister drukt erop dat dit het best ook in de overeenkomst tussen organisatie en vrijwilliger opgenomen wordt. Van zodra een vergoeding of bezoldiging gegeven wordt b.v. voor vakantiewerk, gaat het niet meer om vrijwilligerswerk, beklemtoont de minister. Dan komt men op het domein van het arbeidsrecht.

Een ander lid wijst op de concrete situatie van de pleeggezinnen. Een tijd terug op de conferentie van de Vlaamse

Vereniging voor Pleegzorg kwam tot uiting dat de pleeggezinnen geen financiële steun vroegen, maar een statuut en een verzekering inzake verantwoordelijkheden. Vertrekkend van zeer concrete situaties moet men nagaan welke gevolgen de invoering van een statuut heeft.

Er is een decreet over de verschillende vormen van pleegzorg in de maak, aldus de minister. Dit decreet is niet van toepassing op de pleegzorg. Pleeggezinnen worden professioneel begeleid door speciale diensten. Zij krijgen een ruimere forfaitaire vergoeding dan de onkostenvergoeding, die overigens niet bewezen moet worden.

Een lid verwijst naar bepaalde uitspraken van de federale minister L. Delcroix over de gemeenschapsdienst die hij ter vervanging van de legerdienst wil invoeren. De minister verwees daarbij naar de gezondheidssector die onbetaalbaar wordt. Hij had het over de verdeling van de kosten van de gemeenschapsdienst over de federale overheid, de gemeenschappen en de instellingen waar de jongeren hun gemeenschapsdienst doen. Is er een band tussen de gemeenschapsdienst en het vrijwilligerswerk dat dit decreet regelt ? Een ander lid verwijst naar een wetsvoorstel van de heer Arts van 17 september 1993 over de vrijwillige gemeenschapsdienst. Naar statuut is die gemeenschapsdienst vrij analoog met wat dit decreet voorstelt. Het zou nuttig zijn beide te coördineren, aldus het lid.

Het voorstel van minister Delcroix is boeiend, maar de minister ziet niet hoe minister Delcroix het concreet zal invullen. De minister heeft reeds eind 1992 contact opgenomen met minister Delcroix. Ze heeft daarop geen reactie gekregen. Een eventuele vergoeding voor vrijwillige gemeenschapsdienst is in ieder geval in strijd met het arbeidsrecht. De federale overheid kan daarvoor natuurlijk een passend sociaal en arbeidsrechtelijk statuut creëren. Daarmee zijn de problemen voor het vrijwilligerswerk op het Vlaamse niveau niet opgelost. De betrachtingen van dit decreet zijn noodgedwongen totaal verschillend.

Dit decreet zou ook de hulpvrager moeten beschermen, aldus een lid. Vrijwilligershulp mag b.v. in de palliatieve zorg niet opgedrongen worden. Bovendien moet de filosofische overtuiging van de hulpvrager geëerbiedigd worden. Volgens de minister is dat niet het voorwerp van dit decreet. Als er geen hulpvraag is, is er geen vrijwilligerswerk.

Ten slotte merkt een lid op dat het decreet voor veel commissieleden pas duidelijk geworden is na uren discussie. De tekst van het decreet is blijkbaar niet erg duidelijk.

Kan het decreet niet aangegrepen worden om het vrijwilligerswerk te promoten ? De minister verwijst naar artikel 17 over de rol van het consultatief orgaan en meent dat dit decreet mee een promotie van het vrijwilligerswerk op gang kan zetten.

11. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Artikel 1 wordt mits aanpassing van de nieuwe nummering van de grondwetsartikelen zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 2

Verschillende leden hebben opmerkingen bij de omschrijving van het begrip vrijwilligerswerk. Een lid vraagt zich af of „activiteiten die zich onderscheiden van de activiteiten die door professionelen in het kader van door de overheid gereglementeerde voorzieningen worden verricht” in artikel 2 niet weggelaten moet worden. De minister merkt op dat die zinsnede juist toegevoegd werd als reactie op het advies van de SERV. Het kan niet de bedoeling zijn dat vrijwilligers de plaats van de professionelen innemen. Het lid begrijpt de bezorgdheid van de SERV om het statutair personeel te beschermen, maar meent dat die omschrijving voor problemen zal zorgen. Met die omschrijving zal iemand die op zondag met ziekenhuispatiënten gaat wandelen, niet als vrijwilliger erkend kunnen worden. Andere leden erkennen dat probleem. Iemand vraagt of die omschrijving de werklozen nog niet meer tot luiheid zal veroordelen. Eerstgenoemd lid vraagt of het arbeidsrecht het vrijwilligerswerk niet omschrijft. De minister antwoordt ontkennend.

Om bovengenoemd probleem te vermijden zijn de meeste commissieleden het eens om voormelde zinsnede aan te vullen volgens de definitie die de SERV suggereert : „... activiteiten die zich onderscheiden van en/of complementair zijn aan de activiteiten die door professionelen worden verricht...”. Verschillende leden vragen waarom uitdrukkelijk vermeld moet worden : „... in het kader van door de overheid gereglementeerde voorzieningen” ? Volgens de minister kan de overheid b.v. een bejaardentehuis niet beletten een kapper in dienst te vervangen door een vrijwilliger. Een lid meent dat het systematisch tewerkstellen van een vrijwilliger in een dergelijk geval niet als vrijwilligerswerk erkend mag worden. Hij suggereert die bepaling te schrappen en de vorige zinsnede als volgt te wijzigen : “... activiteiten die gewoonlijk door professionelen worden verricht. „

Een ander lid vindt het duidelijker als naast welzijn “en gezondheid,” toegevoegd wordt. Iemand zou ook “daadwerkelijk willen,” schrappen omdat dat louter een intentie weergeeft.

Tot slot van deze discussie wordt op artikel 2 een amendement ingediend door mevrouw T. MerckxVan Goey c.s. dat punt 1 vervangt door de volgende tekst : “1° vrijwilligerswerk : activiteiten, behalve bestuursfuncties, die zich onderscheiden van en/of complementair zijn aan activiteiten die gewoonlijk door professionelen worden verricht en die in een gestructureerd verband, niet verplicht en onbezoldigd worden uitgevoerd door natuurlijke personen die zich inzetten voor het welzijn en de gezondheid van individuen en groepen ;” (stuk 449 (1993-1994) – nr. 2).

Het amendement van mevrouw T. Merckx-Van Goey c.s. wordt met 9 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Op artikel 2 is er een ook amendement van de heer G. Swennen en J. Van der Sande (stuk 449 (1993-1994) – nr. 3). De indieners willen in punt 1, de omschrijving van vrijwilligerswerk, de woorden “en die zich onderscheiden van,, vervangen door “en die complementair zijn aan,,.

Dit punt van het amendement is zonder voorwerp door het aannemen van het amendement van mevrouw T. Merckx-Van Goey c.s.

Na artikel 2 wensen de heren G. Swennen en J. Van der Sande ook een nieuw hoofdstuk Ibis, De vrijwilliger, in te voegen met vooreerst een nieuw artikel 2bis over het statuut van de vrijwilliger. De indieners vinden dat de werkafspraken tussen vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties soepel geregeld moeten kunnen worden. Dat lijkt hen niet mogelijk met een engagement dat in een contract vastligt, zoals dat in het voorliggende decreet in artikel 7 vermeld staat.

De indieners wensen ook een nieuw artikel 2ter dat de verzekering regelt. Artikel 2ter is de tekst van artikel 9, met dien verstande dat de eerste regel vervangen wordt door : “De autonome vrijwilligersorganisatie of het ingebouwde vrijwilligerswerk gaat een verzekering aan voor :,,. Het decreet slaat immers op alle vrijwilligers ongeacht zij vrijwilligerswerk doen in autonoom of ingebouwd verband.

Ook een nieuw artikel 2quater willen de indieners toevoegen. Artikel 2quater is de tekst van artikel 10, met dien verstande dat in het eerste lid de zinsnede “en in verhouding tot de uitgevoerde activiteiten,, vervangen wordt door de zin “De Regering bepaalt welke onkosten tegen welk bedrag vergoed worden,, . Aan het tweede lid zou het volgende worden toegevoegd : “De Regering bepaalt onder welke omstandigheden de onkostenvergoeding op de hulpvrager kan worden verhaald,,. Een duidelijke omschrijving van wat als onkosten vergoed wordt is nodig om een vergoeding van geleverde prestaties via die weg uit te sluiten, aldus de indieners.

De minister wijst erop dat men de term statuut niet kan hanteren ; men komt dan op het terrein van het sociaal recht, een bevoegdheid van de federale regering. Met het woord contract zijn ook andere leden het niet eens. Daarover zal men het bij de behandeling van artikel 7 hebben. De onkostenvergoeding wordt besproken bij de behandeling van artikel 10. De heren G. Swennen en J. Van der Sande trekken hun amendement op artikel 2 in.

Het aldus geamendeerde artikel 2 wordt met 9 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Artikel 3

Een lid vreest dat door de bepaling in artikel 3 geen vrijwilligers ingezet kunnen worden als de zorg door gebrek aan professionelen in het gedrang komt. Volgens de minister moet dit artikel vermijden dat werknemers die deeltijds werken, door hun werkgever moreel verplicht worden de rest van de tijd als vrijwilliger te werken om de job te krijgen.

Op artikel 3 is er een amendement van de heren G. Swennen en J. Van der Sande (stuk 449 (1993-1994) – nr. 3). De indieners willen na artikel 3 een nieuw hoofdstuk Iter met een nieuw artikel 3ter toevoegen over de hulpvrager. De hulpvrager moet zelf, ongeacht zijn financiële en/of materiële mogelijkheden akkoord gaan met de vrijwillige hulpverlening.

Gezien het antwoord van de minister in de algemene bespreking over de hulpvraag trekken de indieners hun amendement in.

Artikel 3 wordt met dezelfde stemuitslag aangenomen.

HOOFDSTUK 11

Autonom vrijwilligerswerk

AFDELING 1

Erkenning van vrijwilligersorganisaties

Artikel 4

Op artikel 4 is er een amendement van de heer A. Arts (zie stuk 449 (1993-1994) – nr. 2). De heer Arts stelt voor de woorden “worden door de Regering erkend,, te vervangen door de woorden “kunnen door de Regering worden erkend,,. Zo geeft men de regering meer marge. De minister merkt op dat de formulering in artikel 4 tegemoet komt aan de opmerking van de Raad van State. De organisatie heeft een subjectief recht op erkenning.

Het amendement van de heer A. Arts wordt met 9 stemmen bij 1 onthouding niet aangenomen.

Artikel 4 wordt met dezelfde stemuitslag aangenomen.

Artikel 5

Op artikel 5 is er een amendement van de heren L. Goutry en J. Vandeurzen (zie stuk 449 (1993-1994) – nr. 2). De formulering “specifieke dienst,, willen ze vervangen door “specifiek initiatief,, omdat de eerste formulering volgens hen te sterk wijst naar een gemeentelijke dienst, een organisatie van de administratie. Het woord “statutaire,, op de laatste regel willen ze schrappen omdat een ondergeschikt bestuur geen statuten heeft. Bij een V.Z.W. zijn de doelstellingen in de statuten terug te vinden zodat “statutair,, hier niet noodzakelijk is.

Het amendement van de heren L. Goutry en J. Vandeurzen wordt met dezelfde stemuitslag aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 5 wordt met dezelfde stemuitslag aangenomen.

Artikel 6

De commissie vindt dat i.p.v. “ontvangst,, beter van “onthaal,, gesproken wordt. “Omkadering ,, besluit men te vervangen door “ondersteuning,,. Omdat het om een louter technische correctie gaat, kan de tekst verbeterd worden zonder amendering.

De aldus aangepaste tekst van artikel 6 wordt met dezelfde stemuitslag aangenomen.

Artikel 7

Op artikel 7 is er een amendement van de heren G. Swennen en J. Van der Sande (stuk 449 (1993-1994) – nr. 3).

Het amendement heeft tot doel artikel 7 weg te laten. Het artikel zou worden vervangen door een nieuw artikel 2bis over het statuut van de vrijwilliger.

Het amendement wordt ingetrokken (zie bespreking van artikel 2).

Verschillende leden zijn het erover eens dat de term “contract,, niet gehanteerd kan worden in het kader van vrijwilligerswerk. Het Burgerlijk Wetboek geeft aan “contract,, een betekenis die hier niet van toepassing kan zijn. Een aantal leden vinden dat “contract,, in strijd is met de notie vrijwilligheid. Er is een voorstel om de term “afspraken ,, of “afsprakennota,, te gebruiken.

Een lid wijst toch op het belang van de afdwingbaarheid van bepaalde afspraken. Beide partijen moeten de overeenkomst au sérieux nemen. Het zou toch om een wederkerige verbintenis moeten gaan. Niet alle leden stemmen daarmee in. Zij vinden dat de prestatie waartoe de partijen zich engageren enkel moreel afdwingbaar kan zijn. Het aangaan van een verzekering en het terugbetalen van onkosten moet wel afdwingbaar zijn als de vrijwilliger zijn engagement nakomt.

Enkelen stellen voor de term “herenakkoord,, te gebruiken. Volgens een lid gaat het dan om afspraken die juridisch niet afdwingbaar zijn.

Welke terminologie men ook hanteert, het zal de rechter zijn die over de waarde ervan oordeelt, aldus een lid.

Op artikel 7 is er een amendement van mevrouw T. Merckx-Van Goey en de heer J. Vandeurzen (stuk 449 (1993-1994) – nr. 3). De indieners stellen voor het woord contract te vervangen door afsprakennota. Aan het tweede lid willen zij een gedetailleerde omschrijving van de inhoud van die afsprakennota opnemen. Volgens de indieners druist het opstellen van een contract in tegen het basisprincipe van de vrijwilligheid.

De commissie komt niet tot eensgezindheid over de toevoeging van die omschrijving. De indieners trekken hun amendement in.

De heer J. Vandeurzen dient een nieuw amendement in op artikel 7 (stuk 449 (1993-1994) – nr. 3). De indiener wil in het eerste lid op de eerste en tweede regel de woorden “wordt een contract gemaakt,, vervangen door “wordt een afsprakennota opgesteld, die de waarde heeft van een herenakkoord,,. Verder in het eerste lid en in het tweede lid op de eerste regel wil hij “het contract,, vervangen door “de afsprakennota,,. De commissie stemt er dan mee in om de inhoud van de afsprakennota duidelijk in het verslag te omschrijven. De afsprakennota moet dermate geformuleerd zijn dat de prestaties waartoe de partijen zich engageren, de juridische waarde van morele verbintenissen hebben, die niet afdwingbaar zijn. De verbintenissen van de vrijwilligersorganisatie met betrekking tot het aangaan van verzekeringen en het terugbetalen van onkosten dienen evenwel afdwingbaar te zijn voor zover de vrijwilliger het door hem genomen engagement met betrekking tot zijn vrijwilligerswerk ook daadwerkelijk uitvoert.

Het amendement van de heer J. Vandeurzen wordt met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Op artikel 7 is er een amendement van de heer M. Maertens, mevrouw L. Maximus en de heer L. Goutry (stuk 449 (1993-1994) – nr. 2). Zij willen het woord “contract,, vervangen door “afspraken,, en door “engagement,,. De indieners trekken hun amendement in.

Op artikel 7 is er een amendement van de heer G. Swennen (stuk 449 (1993-1994) – nr. 2). De indiener wenst in het tweede lid 4° te vervangen door : "4° de wijze van inspraak van de vrijwilliger in de organisatie ;,,. In plaats van een louter principiële verwijzing naar het recht op inspraak is de opname van de concrete uitwerking van de inspraak uiteraard meer tastbaar en betekenisvol.

Het amendement van de heer G. Swennen wordt met 9 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Op artikel 7 is er een amendement van de heer L. Goutry c.s. (stuk 449 (1993-1994) – nr. 3). De indieners willen in het tweede lid na 11° het volgende toevoegen : "12° het onderschrijven door de vrijwilliger van de doelstellingen van de organisatie ; 13° de eerbiediging door de vrijwilliger van de filosofische, politieke en religieuze overtuiging van de hulpvrager. „

Dit amendement van de heer L. Goutry c.s. wordt met 9 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Op artikel 7 is er een amendement van de heren L. Goutry, B. Vandendriessche en J. Vandeurzen (stuk 449 (1993-1994) – nr. 2). De indieners willen aan het tweede lid een nieuw punt 12° toevoegen : "12° de vrijwilliger onderschrijft de doelstellingen van de vrijwilligersorganisatie,,. Als de doelstellingen van de vrijwilligersorganisatie niet onderschreven worden, kan de afspraak ondermijnd worden, aldus de indieners.

De indieners trekken hun amendement in (ingevolge de aanneming van het vorige amendement).

Op artikel 7 is er een amendement van mevrouw L. Maximus (stuk 449 (1993-1994) – nr. 3). Het amendement wil de eerbiediging van de filosofische, politieke en/of religieuze levensbeschouwing van de hulpvrager verzekeren.

Mevrouw L. Maximus trekt het amendement in ingevolge de aanneming van het amendement van de heer L. Goutry c.s.

Het aldus geamendeerde artikel 7 wordt met 9 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Artikel 8

Op artikel 8 is er een amendement van de heren G. Swennen en J. Van der Sande (stuk 449 (1993-1994) – nr. 3). De indiener wil dat de vrijwilliger inspraak krijgt, niet alleen in zijn werksituatie, maar over alle omstandigheden waarbij hij ingeschakeld wordt. De indiener heeft zich verkeerdelijk op het voorontwerp van decreet gebaseerd. Het ontwerp van decreet spreekt van "situatie,,.

Het amendement van de heren G. Swennen en J. Van der Sande wordt ingetrokken.

Artikel 8 wordt met dezelfde stemuitslag aangenomen.

Artikel 9

Op artikel 9 is er een amendement van de heren G. Swennen en J. Van der Sande (stuk 449 (1993-1994) – nr. 3). De indieners willen artikel 9 schrappen en als een nieuw artikel 2ter invoegen. Wat de verzekering betreft, wijst de minister erop dat volgens het decreet zowel in het autonoom als in het ingebouwd vrijwilligerswerk voor de vrijwilliger een verzekering aangegaan moet worden.

Het amendement van de heren G. Swennen en J. Van der Sande wordt ingetrokken.

Artikel 9 wordt met dezelfde stemuitslag aangenomen.

Artikel 10

Wat het verplicht voorleggen van de onkostenstaten door de vrijwilliger betreft gaat het er volgens de minister om dat men een verklaring op papier krijgt dat het werkelijk om onkosten gaat, en om welke onkosten. Als de organisatie een vergoeding aan de vrijwilliger geeft buiten de onkostenvergoeding, wordt de organisatie niet erkend of wordt de erkenning ingetrokken.

Op artikel 10 is er een amendement van de heren G. Swennen en J. Van der Sande (stuk 449 (1993-1994) – nr. 3). De indieners willen artikel 10 schrappen en als een nieuw artikel 2 quater invoegen. Om te vermijden dat er misbruik gemaakt wordt van de onkostenvergoeding zou de regering beter bepalen welke vergoeding voor welke onkosten gegeven wordt.

De minister begrijpt de bezorgdheid van de indieners, maar voert aan dat een dergelijke strikte regeling een omgekeerd effect zou kunnen hebben en tot verdoken vergoedingen zou kunnen leiden. Startende vrijwilligerorganisaties zouden door dergelijke bepaling afgeschrikt worden. De regering zou overigens telkens opnieuw reglementeringen moeten opstellen naargelang van het soort onkosten. Een lid merkt op dat een dergelijke rigiede bepaling de essentie van het decreet vervormt. Een ander lid vreest dat als de regering bepaalt wat onkosten zijn, er een conflict kan ontstaan met de federale regering.

Het amendement van de heren G. Swennen en J. Van der Sande wordt ingetrokken.

Artikel 10 wordt met dezelfde stemuitslag aangenomen.

Artikel 11

Op artikel 11 is er een amendement van de heren G. Swennen en J. Van der Sande (stuk 449 (1993-1994) – nr. 3). De indieners willen dat het aantonen van een werking van ten minste zes maanden volstaat voor een vrijwilligersorganisatie om door de regering erkend te kunnen worden. Een kortere werktermijn geeft de kans aan beginnende organisaties om ook nog aanspraak te maken op erkenning vooraleer de subsidiepot volledig gebruikt wordt voor bestaande organisaties.

De minister benadrukt dat het in dit decreet niet om de subsidies gaat maar om de erkenning. Uit ervaring blijkt dat 1 jaar werking kunnen aantonen een goede basis voor erkenning is. Anders krijgt men een wildgroei van organisaties die erkend willen worden.

Het amendement van de heren G. Swennen en J. Van der Sande wordt ingetrokken.

Artikel 11 wordt met dezelfde stemuitslag aangenomen.

Artikel 12

Op artikel 12 is er een amendement van de heer J. Vandeurzen c.s. (stuk 449 (1993-1994) – nr. 3). De indieners

willen in § 2 1°, 2° en 3° vervangen door het volgende :”1° de statuten van de organisatie of het besluit tot inrichting van het initiatief ;2° een lijst van de leden van de raad van beheer van de organisatie of de lijst van de verantwoordelijken voor het initiatief ;3° het huishoudelijk reglement van de organisatie of de reglementaire bepalingen in verband met het initiatief waarin de criteria voor de recrutering of de uitsluiting van vrijwilligers omschreven zijn ;,,. Naast enkele taalkundige verbeteringen wil dit amendement ondergeschikte besturen zoals bepaald in artikel 5 in de mogelijkheid stellen een aanvraag tot erkenning in te dienen.

Het amendement van de heer J. Vandeurzen c.s. wordt met dezelfde stemuitslag aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 12 wordt met dezelfde stemuitslag aangenomen.

AFDELING 2

Subsidiëring van vrijwilligers

Artikel 13

Een lid merkt op dat de minister voor een convenantenbeleid kiest, en niet voor een algemene subsidiereglementering. Op het terrein is men daar niet zo gelukkig mee. Bovendien vermeldt artikel 13 geen tijdslimiet in de overeenkomst.

De minister is van oordeel dat een algemene reglementering te strak is voor het vrijwilligerswerk. Het is ook niet de bedoeling het vrijwilligerswerk via subsidies te laten evolueren naar professioneel betaald werk. Zonder reglementering kan de minister overigens de 15 miljoen frank besteden aan wie ze wil. De essentie van het decreet is erkenning geven. De duur van een overeenkomst zal gemiddeld twee of drie jaar zijn. Dat zal in het uitvoeringsbesluit opgenomen worden.

Artikel 13 wordt met 9 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 14

Op artikel 14 is er een amendement van de heren G. Swennen en J. Van der Sande (stuk 449 (1993-1994) – nr. 3). De indieners wensen in het eerste lid op de eerste regel de woorden “bij voorrang,, weg te laten. Alleen werkingskosten en premies voor verzekering kunnen gesubsidieerd worden. “Bij voorrang,, suggereert bij komende subsidies. Zij willen ook dat de regering de werkingskosten bepaalt.

De minister verduidelijkt dat inderdaad ook b.v. vorming en onkosten gesubsidieerd kunnen worden, maar de verzekering en de werkingskosten gaan voor.

Het amendement van de heren G. Swennen en J. Van der Sande wordt ingetrokken.

Artikel 14 wordt met dezelfde stemuitslag aangenomen.

HOOFDSTUK 111

Ingebouwd vrijwilligerswerk

Artikel 15

De commissie wil de toekomstige tijd in het tweede en derde lid omzetten in tegenwoordige tijd. Omdat het om een

louter technische correctie gaat, kan de **tekst** verbeterd worden zonder amendering.

Artikel 15 wordt aldus verbeterd met dezelfde stemuitslag aangenomen.

HOOFDSTUK IV

Toezicht

Artikel 16

Op artikel 16 is er een amendement van de heer M. Maertens (stuk 449 (1993-1994) – nr. 2). De indiener wil op de tweede en derde regel de woorden “kunnen te allen tijde,, vervangen door het woord “zullen,,. Het toezicht van ambtenaren is dringend, maar niet op elk ogenblik.

Het amendement van de heer M. Maertens wordt met dezelfde stemuitslag aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 16 wordt met dezelfde stemuitslag aangenomen.

Artikel 17

Op artikel 17 is er een amendement van de heren G. Swennen en J. Van der Sande (stuk 449 (1993-1994) – nr. 3). De indieners willen artikel 17 schrappen. Er moeten geen nieuwe structuren opgericht worden waar al voldoende structuren bestaan om de taak van consultatief orgaan op te nemen.

Het amendement van de heren G. Swennen en J. Van der Sande wordt met 8 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Op artikel 17 is er een amendement van de heer M. Maertens (stuk 449 (1993-1994) – nr. 2). De indiener wil op de eerste regel het woord “kan,, vervangen door het woord “zal,,. Een consultatief orgaan is noodzakelijk.

Het amendement van de heer M. Maertens is zonder voorwerp door de aanneming van het amendement van de heren G. Swennen en J. Van der Sande.

HOOFDSTUK V

Opheffings- en slotbepalingen

Artikel 18

Op artikel 18 is er een amendement van de heren G. Swennen en J. Van der Sande (stuk 449 (1993-1994) – nr. 3). De indieners willen artikel 18 schrappen. Ze pleiten voor het behoud van artikel 16 van het decreet betreffende het algemeen welzijnswerk. Op het niveau van het vrijwilligerswerk is specifieke regelgeving per sector noodzakelijk. De planning van zorg is immers belangrijk : over de kwaliteit van de welzijnzorg en de hulpverlening van zowel vrijwillig als professioneel werk moet worden gewaakt. Daarvoor is professionele ondersteuning nodig.

Het eerste lid van artikel 16 van het decreet op het algemeen welzijnswerk bepaalt dat de regering onder bepaalde voorwaarden autonome vrijwilligersorganisaties kan subsidiëren. Volgens een lid bepaalt het tweede lid van datzelfde artikel dat vrijwilligersverenigingen voor kosten zoals bepaald in het eerste lid niet gesubsidieerd mogen worden

krachtens een ander decreet of besluit. Wordt het eerste lid van artikel 16 dan uitgevoerd door voorliggend decreet ?

De minister zegt dat artikel 16 niet in uitvoering gesteld zal worden in de uitvoeringsbesluiten op het decreet algemeen welzijnswerk. Voor de eenvoud moet het artikel 16 geschrapt worden. Zoniet schept men de illusie dat er twee mogelijkheden voor subsidiëring in het vrijwilligerswerk zouden zijn. De begroting voor algemeen welzijnswerk bedraagt trouwens maar 840 miljoen. Een lid merkt op dat voorliggend decreet wel alleen met convenanten werkt. Een aantal leden zijn niet overtuigd door de verklaring van de minister.

Het amendement van de heren G. Swennen en J. Van der Sande wordt met 4 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen niet aangenomen.

Artikel 18 wordt met dezelfde stemuitslag aangenomen.

Artikel 19

Artikel 19 wordt zonder opmerkingen eenparig met 9 stemmen aangenomen.

111. EINDSTEMMING

Het ontwerp van decreet betreffende het georganiseerd vrijwilligerswerk in de welzijn- en gezondheidssector wordt eenparig met 9 stemmen aangenomen.

De verslaggever,

L. GOUTRY

De voorzitter,

M. OLIVIER

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE**HOOFDSTUK 1****Algemene bepalingen****Artikel 1**

Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in de artikelen 127-129 van de Grondwet.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

1° vrijwilligerswerk : activiteiten, behalve bestuursfuncties, die zich onderscheiden van en/of complementair zijn aan activiteiten die gewoonlijk door professionelen worden verricht en die in een gestructureerd verband, niet verplicht en onbezoldigd worden uitgevoerd door natuurlijke personen die zich inzetten voor het welzijn en de gezondheid van individuen of groepen ;

2° vrijwilliger : een natuurlijke persoon die een activiteit als bedoeld in 1° uitoefent of zich ertoe verbindt die uit te oefenen ;

3° autonoom vrijwilligerswerk : vrijwilligerswerk dat wordt uitgeoefend in het kader van een gestructureerd verband dat zijn doelstelling uitsluitend of hoofdzakelijk met behulp van vrijwilligers nastreeft ;

4° ingebouwd vrijwilligerswerk : vrijwilligerswerk dat wordt georganiseerd en uitgevoerd binnen het kader van een voorziening die haar doelstelling hoofdzakelijk met beroepskrachten nastreeft ;

5° vrijwilligersorganisatie : een vereniging die autonoom vrijwilligerswerk organiseert ;

6° de Regering : de Vlaamse Regering.

Artikel 3

Het werk als vrijwilliger bedoeld in het kader van dit decreet, is onverenigbaar met een gelijkaardige activiteit in professioneel verband in dezelfde werksituatie.

HOOFDSTUK 11**Autonoom vrijwilligerswerk****AFDELING 1****Erkenning van vrijwilligersorganisaties****Artikel 4**

Vrijwilligersorganisaties die actief zijn op het domein van de welzijns- en gezondheidssector zoals bedoeld in artikel 5, § 1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 houdende de Hervorming der Instellingen en die voldoen aan de in deze afdeling bepaalde voorwaarden, worden door de Regering erkend.

Artikel 5

De vrijwilligersorganisatie is opgericht, hetzij in de vorm van een rechtspersoon die geen winst nastreeft, hetzij als een specifiek initiatief van een ondergeschikt bestuur. De organisatie van het vrijwilligerswerk dient haar enige of hoofdzakelijke doelstelling te zijn.

Artikel 6

De vrijwilligersorganisatie zorgt, overeenkomstig de wijze door de Regering bepaald, voor :

1° de recrutering en het onthaal van vrijwilligers ;

2° de opleiding en de vorming van vrijwilligers.

Voor de activiteiten bedoeld in het eerste lid, en voor de administratieve ondersteuning van het vrijwilligerswerk, kan de organisatie een beroep doen op bezoldigd personeel.

Artikel 7

Voor de vrijwilliger met zijn actieve inzet begint, wordt er een afsprakennota opgesteld, die de waarde heeft van een herenakkoord. De afsprakennota wordt door de vrijwilligersorganisatie en de vrijwilliger ondertekend. De vrijwilliger krijgt er één exemplaar van.

De afsprakennota vermeldt minstens :

1" de tijdsbesteding van de vrijwilliger ;

2" de frequentie, de aard en de omvang van de activiteiten ;

3" de omgeving waarin de activiteiten plaatsvinden ;

4° de wijze van inspraak van de vrijwilliger in de organisatie ;

5° de beëindiging van het contract als de afspraken niet worden nageleefd ;

6" de opleiding en de vorming, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 2° ;

7° de aansprakelijkheid van en voor de vrijwilliger en de verzekering bedoeld in artikel 9 ;

8° de onkostenvergoeding, bedoeld in artikel 10 ;

9" de organisatie van regelmatige ontmoetingen tussen de vrijwilligers ;

10" de beschikbaarheid van de organisatie voor de vrijwilligers ;

11" de bemiddeling bij spanningen of conflicten, die verband houden met de uitvoering van de activiteiten ;

12" het onderschrijven door de vrijwilliger van de doelstellingen van de organisatie ;

13" de eerbiediging door de vrijwilliger van de filosofische, politieke en religieuze overtuiging van de hulpvrager.

Artikel 8

De vrijwilligersorganisatie overlegt regelmatig met personen die beroepsmatig werkzaam zijn binnen hetzelfde werkveld als de vrijwilligers, of neemt deel aan zulk overleg.

Zij ziet erop toe dat de vrijwilligers inspraak krijgen in de concrete situatie waar ze zijn ingeschakeld en dat de daartoe geschikte structuren voorhanden zijn.

Artikel 9

De vrijwilligersorganisatie gaat een verzekering aan voor :

1° de burgerlijke aansprakelijkheid van de organisatie ;

2° de burgerlijke aansprakelijkheid van elke vrijwilliger voor schade toegebracht aan de organisatie, aan de hulpvrager, aan andere vrijwilligers of aan derden tijdens de uitvoering van de activiteiten of op de weg naar en van de activiteiten ;

3° de lichamelijke en materiële schade, geleden door vrijwilligers bij ongevallen tijdens de uitvoering van de activiteiten of op de weg naar en van de activiteiten.

De Regering stelt de nadere regels betreffende de verzekering vast.

Artikel 10

De vrijwilligers kunnen alleen van de vrijwilligersorganisatie een onkostenvergoeding krijgen, en dan nog uitsluitend op basis van door hen overgelegde onkostenstaten en in verhouding tot de uitgevoerde activiteiten. Zij kan geenszins de vorm aannemen van een vergoeding voor geleverde prestaties of van een bezoldiging.

De in het eerste lid bedoelde onkostenvergoeding kan verschuldigd zijn door de hulpvrager die daarvan, vóór iedere prestatie, in kennis wordt gesteld.

Artikel 13

De Regering verleent enkel een erkenning aan vrijwilligersorganisaties die een werking gedurende ten minste één jaar aantonen.

Artikel 12

§ 1. De Regering bepaalt de wijze waarop de erkenning wordt verleend, alsook de wijze waarop ze wordt ingetrokken, als blijkt dat de vrijwilligersorganisatie niet meer voldoet aan de voorwaarde, voorzien in artikel 3 of gesteld in of krachtens deze afdeling.

§ 2. De aanvraag tot erkenning dient in elk geval schriftelijk te gebeuren en dient minstens volgende elementen te omvatten:

1° de statuten van de organisatie of het besluit tot inrichting van het initiatief;

2° een lijst van de leden van de raad van beheer van de organisatie of de lijst van de verantwoordelijken voor het initiatief ;

3° het huishoudelijk reglement van de organisatie of de reglementaire bepalingen in verband met het initiatief waarin

de criteria voor de recrutering of de uitsluiting van vrijwilligers omschreven zijn ;

4" een activiteitenverslag over de werking gedurende een periode van een jaar voorafgaand aan de datum van aanvraag tot erkenning.

AFDELING 2

Subsidiëring van vrijwilligersorganisaties

Artikel 13

§ 1. Binnen de perken van de begrotingskredieten kunnen overeenkomstig afdeling 1 erkende vrijwilligersorganisaties een subsidie krijgen in het kader van een tussen hen en de Regering gesloten overeenkomst.

Deze overeenkomst vermeldt :

1° de activiteiten die de vrijwilligersorganisatie zal ontplooiën, waaronder eventueel activiteiten gericht op de steun en de promotie van nieuwe initiatieven van experimentele aard ;

2° de duur van de overeenkomst ;

3° het aantal vrijwilligers waarop binnen het kader van de overeenkomst een beroep kan worden gedaan en eventueel de formatie van het ondersteuningspersoneel ;

4° de noodzakelijke voorwaarden om de continuïteit van de in 1" bedoelde activiteiten te verzekeren ;

5° het bedrag en de wijze van uitbetaling van de verleende subsidie ;

6° de andere financieringsmiddelen waarover de organisatie beschikt voor de ontplooiing van de in 1" bedoelde activiteiten ;

7" de wijze waarop wordt bewezen dat de verleende subsidie voor haar doel werd aangewend ;

8" de wijze van rapportering over de ontplooiide activiteiten.

§ 2. De Regering kan nadere regels bepalen met betrekking tot de elementen van de overeenkomst bedoeld in § 1.

Artikel 14

De krachtens artikel 13, § 2 toegekende subsidie wordt door de vrijwilligersorganisatie bij voorrang aangewend om de werkingskosten van de organisatie te dekken en de premie te betalen voor de verzekering bedoeld in artikel 9.

De subsidie wordt in geen geval toegekend indien voor de in artikel 13, § 1, 1" bedoelde activiteiten, reeds subsidies worden verleend met toepassing van enige andere wettelijke, decretale of verordenende bepaling.

HOOFDSTUK 111

Ingebouwd vrijwilligerswerk

paalde wijze worden gesubsidieerd in het kader van de subsidiënormen betreffende de voorzieningen waarin het werk wordt uitgevoerd.

Ten aanzien van de vrijwilligers in het ingebouwde vrijwilligerswerk worden afspraken gemaakt omtrent de aangelegenheden, vermeld in artikel 7 van dit decreet.

Er wordt in elk geval een verzekering aangegaan overeenkomstig artikel 9 van dit decreet.

HOOFDSTUK IV

Toezicht

Artikel 16

Ambtenaren van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, daartoe aangewezen door de Regering, zullen toezicht houden op de naleving van de erkenningsvoorwaarden en op de aanwending van de subsidies.

HOOFDSTUK V

Opheffings- en slotbepalingen

Artikel 17

Artikel 16 van het decreet van 24 juli 1991 betreffende het algemeen welzijnswerk wordt opgeheven.

Artikel 18

De Regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.
